

Vrijheid en geluk bij Socrates en Epictetus

De stoïsche filosoof Epictetus (ca. 50 – ca. 130 na Chr.) was als slaaf geboren en wist dus uit de praktijk wat het betekent om slaaf te zijn. Eenmaal vrijgelaten stichtte hij een school in Nicopolis, in het noordwesten van Griekenland. In zijn filosofie speelt het begrip vrijheid een cruciale rol. Deugd is voor Epictetus het leven in overeenstemming met de natuur. Daarbij moet je onderscheid maken tussen wat wel en wat niet in je macht ligt. Wie de volmaakte deugd bereikt, is volmaakt vrij en daardoor volmaakt gelukkig. Voor Epictetus was Socrates het schoolvoorbeeld van de volmaakte filosoof. Doordat hij de dood niet probeerde te ontvluchten maar de gifbeker zonder aarzelen leegdronk, bewees hij dat de mens zich door de filosofie werkelijk kan bevrijden en van niemand afhankelijk is voor zijn geluk.

Gerard Boter is hoogleraar Griekse taal- en letterkunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. In zijn onderzoek houdt hij zich vooral bezig met tekstuitleg van filosofische auteurs. In 1999 verscheen zijn teksteditie van Epictetus' *Encheiridion*. In 2011 publiceerde hij, samen met Rob Brouwer, een Nederlandse vertaling van het verzameld werk van Epictetus.